

Utbildningsinspektion i Lyrfågelskolan, förskoleklass och grundskola årskurserna 1–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av resultaten	4
Bedömning av genomförandet	5
Bedömning av förutsättningarna	11

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Lyrfågelskolan den 7–9 november 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästa inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Trollhättans kommun och Lyrfågelskolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Lyrfågelskolan intervjuades representanter för elever, personal och föräldrar med barn i olika årskurser samt rektorerna. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser utom årskurs 9, eftersom dessa elever var ute på praktisk

arbetslivsorientering (PRAO). Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns vid skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorerne har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Lyrfågelskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	201
Förskoleklass	37
Grundskola	765

Lyrfågelskolan tillhör det Östra skolområdet i Trollhättans kommun. Skolan har elever i förskoleklass och i grundskolans årskurser 1–9. Fritidshem för elever i F–1 finns vid skolan och för de äldre eleverna i närområdet. På nära avstånd finns tillgång till skog och vatten för rekreation. Några av kommunens idrottsanläggningar finns inom området. Bostadsområdet består av villor och radhus. I området finns få familjer med annat ursprungsland än Sverige. Under senare år har elever från andra delar av kommunen sökt sig till skolan. I årskurserna 7–9 har skolan fotbollsklasser som många elever söker sig till. Skolan består av ett antal byggnader. Verksamheter för de yngre eleverna är belägna för sig. Årskurserna 6–9 är samlade i huvudbyggnaden. Lokaler för flera av de praktisk-estetiska ämnena ligger samlade i ytterligare andra byggnader. Skolan byggdes i omgångar mellan åren 1962 och 1967, och har delvis renoverats. Den senaste renoveringen, skolmåltidsrestaurangen, stod klar vid höstterminens början 2006.

Vid Lyrfågelskolan finns två rektorer och en biträdande rektor. En av rektorerna ansvarar för F–6 verksamheten och en för 7–9 verksamheten. Den biträdande rektorn har ansvar för förskolan och bistår de två ordinarie rektorerna.

För verksamheten i årskurserna F–6 är personal och elever organiserade i tre arbetslag. Ett arbetslag för F–1–4, ett för 2–5 och ett för 3–6. Enligt personalen förekommer det inte någon samverkan mellan förskoleklasserna och klasserna i årskurs 1, men personalen har fått i uppdrag att se över hur de skall kunna arbeta ”ihop” i framtiden. För årskurserna 7–9 är skolan organiserad i tre vertikala arbetslag. Skolans fotbollsklasser ingår i ett av dessa. Samtliga arbetslag har utarbetat handlingsplaner som följer läroplanens rubriker.

Inför övergången till årskurs 7 bildas nya klasser, eftersom skolan dels tar emot elever från Åsaka skola i Östra skolområdet, dels får nya elever från andra områden.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Lyrfågelskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att eleverna vid Lyrfågelskolan som helhet erbjuds en möjlighet till utveckling och lärande i den riktning som målen för skolformerna

erbjuder. Både föräldrar och elever anser att Lyrfågelskolan är en bra skola med en stabil lärarkår och att eleverna trivs och lär sig mycket.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94)
- Skolans handlingsprogram mot kränkande behandling uppfyller inte de krav som ställs på en likabehandlingsplan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Eleverna får inte det stöd de har rätt till (4 kap. 1 § skollagen samt 5 kap. grundskoleförordningen).
- Samtliga elever erbjuds inte elevens val i enlighet med bestämmelserna (2 kap. 19–20 §§ grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör analysera resultaten på de nationella proven i årskurs 5.
- Skolan bör analysera orsakerna till att en stor andel elever inte når målen i de nationella proven i matematik i årskurs 9 och inte heller får slutbetyg i ämnet.
- Skolan bör ytterligare analysera orsakerna till skillnaderna i flickors och pojkars olika betygresultat.
- Skolan bör arbeta ytterligare för att alla elever och vuxna skall känna till och omfatta aktuella normer och regler.
- Skolan bör arbeta för att ge eleverna ett successivt allt större inflytande över verksamheten i stort.
- Skolan bör arbeta systematiskt för att öka elevernas och vårdnadshavarnas kännedom om kursplanernas mål.
- Skolan bör arbeta för att innehållet i undervisningen, arbetssätt och arbetsformer i högre grad skall motsvara utvecklingen av de kunskaper och kunskapskvaliteter som uttrycks i läroplan och kursplaner.
- Skolans arbete med individuella utvecklingsplaner bör förbättras avseende innehåll och kvalitet.
- Skolan bör fortsätta arbetet för likvärdig bedömning och betygssättning.
- Skolan bör tillse att förändret av betygskatalogen sker på ett rättssäkert sätt.
- Skolans kvalitetsredovisning bör utvecklas till att också omfatta sådant kvalitetsarbete som bedrivs utifrån den egna skolans aktuella utvecklingsbehov.
- Skolan bör se över sin information om språkvalet och göra den sakligare.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen och de nationella kursplanerna.

Kunskaper

Lyrfågelskolan F–6 följer upp och bedömer elevernas kunskapsutveckling i ämnena engelska, matematik och svenska. Däremot redovisas inte något sätt för systematisk uppföljning och analys av kunskapsutvecklingen i skolans övriga ämnen i relation till de kunskapsmål som anges i läroplanen och kursplanerna. Inspektörerna bedömer att uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling måste utvecklas till att omfatta samtliga ämnen. Se vidare om Systematiskt kvalitetsarbete i den för kommunen övergripande rapporten.

De nationella proven i engelska, matematik och svenska genomförs i årskurs 5. Av skolan redovisade resultat för år 2005 och 2006 framgår att 97 respektive 96 procent av eleverna nådde målen i svenska. I engelska nådde 94 procent av eleverna målen båda åren. 91 procent av eleverna nådde målen i matematik år 2005 och 89 procent år 2006. Inspektörerna bedömer att skolan bör analysera resultaten på de nationella proven i årskurs 5, särskilt i matematikämnet, samt vidta åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

År 2005 lämnade 109 elever årskurs 9 vid Lyrfågelskolan. Det genomsnittliga meritvärdet¹ vid skolan var 202. Motsvarande siffra för riket var 206. Flickornas genomsnittliga meritvärde vid skolan var 210 och pojkarnas 194. Flickornas genomsnittliga meritvärde i riket var 217 och pojkarnas 196.

90 procent av eleverna var behöriga till nationellt program i gymnasieskolan². Motsvarande siffra för riket var 89 och för kommunen 86 procent. Andelen behöriga flickor vid Lyrfågelskolan var 85 procent. Av pojkarna var 95 procent behöriga. I riket var andelen behöriga flickor större än andelen pojkar.

134 elever lämnade årskurs 9 vid Lyrfågelskolan år 2006. Inspektörerna noterar att det genomsnittliga meritvärdet var 200 - något lägre än föregående år. Flickornas meritvärde höjdes till 211 och pojkarnas sänktes till 192. Motsvarande siffror för riket var 207, 218 och 196.

Andelen elever som var behöriga till nationellt program i gymnasieskolan var något lägre än föregående år, 86 procent. Andelen behöriga flickor var 83 procent och pojkar 88 procent. Motsvarande siffror för riket var 90, 91 och 88 procent. I riket var andelen behöriga flickor större än andelen pojkar.

Enligt Lyrfågelskolans uppgifter för år 2006 nådde 20 procent av eleverna (17 procent av flickorna och 22 procent av pojkarna) inte målen i de nationella proven i matematik i årskurs 9. Enligt Skolverkets statistik fick 12 procent av

¹ Meritvärdet räknas fram genom att bokstavsbedygen översätts till siffror där MVG ger 20, VG 15 och G 10. Därefter räknas de 16 bästa betygen samman och ger det så kallade meritvärdet. En elev som har minst 16 betyg kan alltså ha högst 320 och minst 160 poäng i meritvärde.

² För att vara behörig till nationellt program på gymnasiet måste eleven ha slutfört sista årskursen i grundskolan eller motsvarande och ha godkända betyg i ämnena svenska alternativt svenska som andraspråk, matematik och engelska.

eleverna inte något slutbetyg i ämnet, 8 procent av pojkarna och 17 procent av flickorna. Inspektörerna bedömer att skolan bör analysera orsakerna till att en stor andel elever inte når målen i de nationella proven matematik i årskurs 9 och inte heller får slutbetyg i ämnet.

I kommunens uppdrag till skolorna ingår att uppmärksamma flickors och pojkars olika villkor i skolornas satsningar på naturvetenskap och teknik. Rektorn beskriver i kvalitetsredovisningen för 2005 hur skolan prövat olika sätt att organisera undervisningen för att utjämna betygsskillnaderna mellan pojkar och flickor i dessa ämnen. Trots detta har flickorna fortsatt högre betyg i naturvetenskap och teknik än pojkarna. Analysen är att pojkarna har ett större intresse för den moderna tekniken i ”praktisk handling” än flickorna som ”är mer intresserade av teorin bakom”. Den åtgärd för utveckling som rektorn tar upp är att skolan skall försöka ”skapa samma teoretiska intresse hos pojkar som hos flickor”. Inspektörerna bedömer att skolan bör ytterligare analysera orsakerna till skillnaderna i flickors och pojkars olika betygsresultat.

Inspektörerna vill också uppmärksamma skolan på de skillnader i betyg som framkommer vid dokumentstudier av slutbetyg per ämne år 2006. I kursplaneämnena saknar mellan 2 och 12 procent av eleverna slutbetyg. Så saknar t.ex. 12 procent av eleverna betyg i ämnet matematik, 11 procent i ämnet fysik, 10 procent i ämnet idrott och hälsa, 8 procent i historia och 8 procent i ämnena religion och samhällskunskap. I moderna språk saknar 7 procent av eleverna slutbetyg. Inspektörerna förutsätter att skolan systematiskt analyserar orsakerna till de stora variationerna i betygssättningen mellan olika ämnen.

Normer och värden

Enligt läroplanen skall skolan sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling skall prägla verksamheten. Elever, vårdnadshavare och personalen uttrycker i samtal med inspektörerna att de uppfattar Lyrfågelskolan som en trygg miljö för eleverna att vistas i. Föräldrar uttrycker att de anser att skolan i de yngre åren lägger en bra grund för normer och värden. Under inspektionsbesöket har inspektörerna iakttagit att skolan bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Enligt Lyrfågelskolans kvalitetsredovisning för år 2005 är andelen elever och föräldrar som känner sig nöjda med tryggheten mellan 91 och 99 procent. Inspektörerna bedömer att Lyrfågelskolan bedriver ett aktivt värdegrundsarbete och erbjuder en trygg miljö för sina elever.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för skolformen.

Arbetsmiljö och delaktighet

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens (SFS 2006:67) ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I planen skall planerade åtgärder redovisas. Planen skall följas upp varje år. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra fortsatta trakasserier eller annan kränkande behandling.

Den 15 oktober 2006 trädde nya bestämmelser i kraft som innebär att likabehandlingsplanen skall upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande skall anpassas efter deras ålder och mognad.

Vid inspektionstillfället har skolan ett handlingsprogram mot kränkande behandling i enlighet med de gamla bestämmelserna i läroplanen. Skolans handlingsprogram kan inte anses motsvara en sådan likabehandlingsplan som den nya lagen kräver. Inspektörerna bedömer att programmet inte tydligt och konkret anger vilka åtgärder som behövs för att främja likabehandling och förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling vid Lyrfågelskolan. Inspektörerna vill också påpeka att planen skall benämnas likabehandlingsplan. Elevers föräldrar poängterar dessutom vid samtal att de inte är nöjda med att inte bli informerade omedelbart om deras barn blir utsatta för kränkning eller utsätter något annat barn för kränkning. Inspektörerna vill påminna skolan om vikten av att snarast kontakta de inblandade elevernas vårdnadshavare. Se vidare i Skolverkets Allmänna råd för arbetet med att främja likabehandling.

Rektorerna uppger vid inspektionstillfället att ett arbete med att ta fram en likabehandlingsplan pågår.

Inspektörerna bedömer det som otillfredsställande att skolan saknar en likabehandlingsplan enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever.

I skolans kvalitetsredovisning för år 2005 framkommer att elever upplevt sig vara mobbade. Skolan skriver dock i kvalitetsredovisningen att de fall av mobbning som kommit till skolans kännedom har lösts på ett tillfredsställande sätt. Skolans elevhälsoteam genomför sedan en tid tillbaka en kompetensutveckling i värdegrundsarbete och konflikthantering med personalen, som nu arbetar alltmer med värderingsövningar bland eleverna. Inspektörerna bedömer detta arbete som bra.

De yngre eleverna säger sig känna till att ordningsregler för skolan diskuterats på klassråd och årskursråd. Vid intervjuer med äldre elever i Lyrfågelskolan framgår det emellertid att ordningsreglerna inte är kända av alla. Vid besöket i

skolan finns inaktuella regler uppsatta, vilket inspektörerna ställer sig frågande till.

Skolverket vill uppmärksamma skolan på att det fr.o.m. den 1 juli 2006 införts förändringar i grundskoleförordningen när det gäller ordningsregler i skolan. Rektorn har ansvar för att det finns ordningsregler för varje skola och att ordningsreglerna utarbetas och följs upp under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Det är viktigt att alla känner sig involverade i arbetet med att utforma dessa ordningsregler, så att alla kan känna sig solidariska med de överenskommelser som görs. Inspektörerna bedömer att arbetet med värdegrundsfrågor hålls levande vid skolan, men att skolan bör arbeta ytterligare för att alla elever och vuxna skall känna till och omfatta aktuella normer och regler.

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig skall omfatta alla elever. Elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet och för skolmiljön samt att de får ett reellt inflytande på utbildningens utformning.

Läroplanen och skollagen anger att eleven skall kunna vara delaktig och ta en aktiv del när det gäller att påverka och ta ansvar för verksamheten i stort samt för det egna lärandet. I skolans kvalitetsredovisning framkommer att 56 procent av eleverna i årskurs 3 anser att de har möjlighet till inflytande, i årskurs 5 är motsvarande siffra 87 procent och i årskurs 8 är siffran 53 procent. Föräldrarna till eleverna anger ungefär samma procentsiffror. Vid intervjuer med elevgrupper uppger både yngre och äldre elever att de inte har så stor möjlighet att påverka den fysiska miljön i skolan. Däremot anser eleverna att de har inflytande över sitt eget lärande. Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta för att ge eleverna ett successivt allt större inflytande över verksamheten i stort.

Inspektörernas samtal med elever, föräldrar och personal samt iakttagelser vid verksamhetsbesök visar att det finns skillnader i elevernas kännedom om kursplanernas mål beroende på årskurs, ämne och lärare. Skolans kvalitetsredovisning visar också att eleverna överlag inte har någon kännedom om mål att uppnå vid slutet av årskurs årskurs 9. Flera av de yngre eleverna säger att de känner till målen. "Målen finns på dörren." (Mål att uppnå i engelska, matematik och svenska i årskurs 5). De äldre eleverna säger att lärarna presenterar målen och betygskriterierna vid terminsbörjan. Vid föräldramöte framför föräldrarna dels att elevernas inflytande är olika i olika ämnen och för olika lärare, dels att den information om målen som man får som förälder är helt beroende av vilken lärare barnen har. Föräldrar till äldre elever anser att de får betydligt mindre och sämre information från både skolläda och lärare än de fick då barnen var yngre. Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta systematiskt för att öka elevernas och vårdnadshavarnas kännedom om kursplanernas mål.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Verksamhetsbesök och intervjuer med lärare och elever visar att undervisningen till stor del är lärarstyrd. När det gäller innehåll, arbetssätt och redovisningsformer är elevernas möjlighet till inflytande begränsat och avhängigt årskurs, ämne och lärare. Av skolans kvalitetsredovisning för 2005 framgår att de yngre eleverna i högre grad än de äldre tycker att arbetet är både utmanande och varierande. Att färre än hälften av de äldre eleverna anser att

arbetet är utmanande och endast två tredjedelar uppfattar arbetet som varierande måste uppfattas som en utmaning för skolan.

Vid verksamhetsbesök ser inspektörerna exempel på att eleverna inte har klart för sig vilket syfte uppgiften har eller vilket mål som de skall nå. När en uppgift är klar får eleverna ytterligare likadana uppgifter.

Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta för att innehållet i undervisningen, arbetssätt och arbetsformer i högre grad skall motsvara utvecklingen av de kunskaper och kunskapskvaliteter som uttrycks i läroplan och kursplaner.

Individanpassning och stöd

Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på skolan att upprätta en individuell utvecklingsplan (IUP) för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framtåsyftande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. Vid utvecklingssamtalet skall läraren i en framtåsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Se vidare Skolverkets Allmänna råd för individuella utvecklingsplaner.

Intervjuer och dokument visar att eleverna i Lyrfågelskolan har en individuell utvecklingsplan. Denna kan dock utvecklas så att den blir ett framtåsyftande måldokument och tar sin utgångspunkt i läroplanen och kursplanerna. Av de exempel på IUP som inspektörerna tar del av får de uppfattningen att mål ibland blandas ihop med medel t.ex. ”vara mer aktiv på genomgångar”, ”göra läxor och lämna in dem i tid”, ”Läxläsning”, ”Tag med böcker till lektion”.

Vid samtal med lärare och vid studier av dokument framgår också att de individuella utvecklingsplanerna behöver utvecklas ytterligare. Av dokumenten framgår även att en del IUP dels innehåller förklaringar till elevers svårigheter som brister hos individerna, dels innehåller uppgifter som kan vara integritetskänsliga. Alltför sällan beskrivs vilka insatser skolan skall göra för att stimulera och stödja elevens utveckling. Inspektörerna bedömer att skolans arbete med elevernas individuella utvecklingsplaner (IUP) bör förbättras avseende innehåll och kvalitet.

Från och med den 1 juli 2006 har införts förändringar i skolformsförordningarna avseende särskilt stöd och åtgärdsprogram. Ansvaret har tydliggjorts för att tidigt upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Rektorn skall se till att en utredning inleds, om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilda stödåtgärder, skall rektorn se till att ett åtgärdsprogram upprättas. Av åtgärdsprogrammet skall framgå vilka elevens behov är, hur behoven skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas. Programmet skall omfatta elevens hela skolsituation.

Vid samtal med vårdnadshavare, elevvårdspersonal och lärare framkommer att åtgärdsprogram inte upprättas för alla elever i behov av särskilda stödåtgärder. I skrivelse till Skolverket framhåller dock skolans rektorer att åtgärdsprogram upprättas när pedagoger eller föräldrar hyser oro för elevs kunskapsutveckling eller sociala utveckling och att skolan har rutiner för detta.

Inspektörerna vill påpeka att skolan bör se över sina rutiner för upprättande av åtgärdsprogram, eftersom olika uppfattningar framkommit om när åtgärdsprogram upprättas.

Enligt skolförfattningarna är elevens rätt till stöd inte begränsad till vissa ämnen utan gäller samtliga ämnen. Vid samtal med vårdnadshavare, elevvårdspersonal och lärare framkommer att alla elever i behov av särskilda stödåtgärder inte får det stöd de behöver. Det stöd som ges, ges i engelska, matematik och svenska. Med tanke på den stora andel elever som saknar slutbetyg i andra ämnen än engelska, matematik och svenska bedömer inspektörerna att det finns behov av särskilda stödåtgärder även i andra ämnen. Inspektörerna bedömer att alla elever inte får det stöd de har rätt till och att elevernas rätt till stöd är begränsad till vissa ämnen.

Vid intervju med personal vid Lyrfågelskolan framkommer att det inte finns några elever som har studiehandledning på modersmålet. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att skolan måste undersöka elevers behov av studiehandledning på modersmål samt tillse att elever i behov av studiehandledning får tillgång till sådan.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Enligt intervjuer med personalen vid Lyrfågelskolan finns ett system för att diagnostisera och följa elevernas kunskapsutveckling i ämnena engelska, matematik och svenska. Däremot redovisas inte något system för uppföljning och analys av kunskapsutvecklingen i skolans övriga ämnen i relation till de kunskapsmål som anges i läroplanen och i kursplanerna. Skolan bör, som angivits tidigare, utveckla system för uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling till att omfatta samtliga ämnen.

Eleverna berättar i intervjuer att prov och förhör är de vanligaste sätten att utvärdera vad de lärt sig. Elever och föräldrar berättar också att skriftliga prov ibland innehåller "G-, VG- och MVG-frågor". Enligt läroplanen uttrycker betyget i vad mån den enskilda eleven har uppnått de mål som uttrycks i kursplanen för respektive ämne eller ämnesblock. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att betyg i grundskolan inte skall baseras på enskilda provuppgifter, utan gälla för hela ämnet.

Personalen i Lyrfågelskolan deltar i den kompetensutveckling i bedömning och betygssättning som Östra området genomför tillsammans med andra skolor. Personalen träffas dels i ett F-9 perspektiv, dels ämnesvis. Inspektörerna uppfattar dock att bedömning och betygssättningen alltjämt är ett svårbemästrat ensamarbete för många av Lyrfågelskolans lärare. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör fortsätta arbetet för likvärdig bedömning och betygssättning.

Betygskatalogen skall utgöra den officiella dokumentationen över de betyg som har satts. Rektorn ansvarar för förandet av betygskatalogen. En elevs betyg skall antecknas i en betygskatalog. Betygen skall finnas samlade för varje enskild elev. Rektorn får besluta om rättelse av betyg. Inspektionen visar att betygskatalogen år 2006 vid Lyrfågelskolan innehåller en mängd ändringar av betyg. Inspektörerna bedömer att skolan bör tillse att förandet av betygskatalogen sker på ett rättssäkert sätt.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet skall varje skola årligen upprätta en kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. I kvalitetsredovisningen skall verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Arbetet med utbildningsförvaltningens centralt formulerade mål, kallade verksamhetsuppdrag, har ett tydligt genomslag i Lyrfågelskolans kvalitetsredovisning. Utbildningsförvaltningens mål är i linje med nationella mål för utbildningen. Inspektörerna noterar också att exempelvis resultat från de nationella proven i årskurs 5 och 9, inte redovisas, följs upp och utvärderas samt att det i kvalitetsredovisningen inte finns en samlad bild av elevernas kunskapsresultat. Se vidare i den för kommunen övergripande rapporten om systematiskt kvalitetsarbete. Av intervjuer med personalen och till Skolverket insända handlingar framgår att personalen är delaktig i arbetet med underlaget till redovisningen. Rektorer ställer sedan samman respektive kvalitetsredovisning. Kvalitetsredovisningen uppfattas dock inte som ett levande dokument för utvecklingsarbetet på skolan. Inspektörerna bedömer därför att kvalitetsredovisningen kan utvecklas att bättre, i enlighet med bestämmelserna, ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. Insynen i skolans verksamhet och utomstående möjligheter att bedöma skolans kvalitet försvåras när information saknas. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning bör utvecklas till att också omfatta sådant kvalitetsarbete som bedrivs utifrån den egna skolans aktuella utvecklingsbehov.

Ledning och intern kommunikation

Det Östra skolområdet har en områdeschef som är chef för samtliga rektorer i förskoleverksamheten, skolbarnomsorgen och skolan. Områdeschefen och skolledarna inom skolområdet utgör en ledningsgrupp som träffas regelbundet för att diskutera och planera exempelvis gemensamma utvecklingsfrågor och ekonomi.

Rektorer har det övergripande ledningsansvaret för skolans verksamhet och ekonomi. Arbetslagen i årskurserna 1–6 har möte varje måndag. Varje torsdag möts all F–6 personal. En gång per månad har man arbetsplatsträff och pedagogiskt forum övriga veckor i månaden. Rektorer har, var för sig, veckomöten med av arbetslagen valda representanter för ömsesidig information och samtal om punkter på lagens dagordning. Lagen behandlar också tema, gemensamma aktiviteter, eventuella mobbningsfall, kvalitetsredovisning etc.

Enligt skollagen skall rektorn hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Rektorn skall också särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Eleverna i Lyrfågelskolan uppger att de känner till vilka som är deras rektorer, men årskurserna 7–9 säger sig mycket sällan se sin rektor i klassrummen, egentligen bara då denne skall hämta någon elev. Personalen i årskurserna F–6 uppfattar sin rektor som sin pedagogiska ledare. Bland personalen i årskurserna 7–9 finns delade meningar om huruvida rektorn är pedagogisk ledare. Båda personalgrupperna önskar se mer av sin rektor i verksamheten dvs. på lektionerna. Inspektörerna bedömer att rektorer har förtroende hos elever och personal. Inspektörerna förutsätter dock att rektorer utvecklar sin förtrogenhet med den dagliga verksamheten inom sina respektive

ansvarsområden och därigenom kan ta det övergripande ansvaret för respektive verksamheter.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

Eleverna vid Lyrfågelskolan har tillgång till utbildning i den omfattning som skall erbjudas enligt de nationella bestämmelserna.

Vid tillfället för inspektionen framgår inte av de yngre elevernas schema att ämnet teknik förekommer i undervisningen. Lärarna uppger dock att eleverna får sin teknikundervisning inom de naturorienterande ämnenas ram. Fr.o.m. årskurs 7 finns ämnet på elevernas schema. Inspektörerna förutsätter att Lyrfågelskolans elever ges förutsättningar att nå kursplanens mål att uppnå i ämnet teknik vid slutet av årskurs 5. Inspektörerna vill framhålla vikten av att elever och deras vårdnadshavare informeras om kursplanens mål att uppnå samt mål att sträva mot i ämnet teknik. Utan denna kunskap är det svårt att veta om man blir rättvist bedömd, vad man skall ta ansvar för och ha inflytande över.

Vid inspektionstillfället finns på skolans hemsida information om språkval. Om engelska som språkval finns följande uppgift: "Språkval engelska vänder sig bara till de elever som har särskilda behov av hjälp i detta ämne. Detta språkval skall enbart fungera som stödundervisning för betyget **godkänd**." Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att det är vårdnadshavare och elever som avgör vilket språkval eleven skall välja. Inspektörerna bedömer att skolan bör se över sin information om språkvalet och göra den sakligare.

I kvalitetsredovisningen för 2005 skriver rektorn att ett antal elever med utländsk bakgrund som kommit till skolan från andra upptagningsområden inte har velat läsa svenska som andraspråk. Enligt grundskoleförordningen skall undervisning i svenska som andraspråk anordnas om det behövs. Inspektörerna vill därför uppmärksamma skolan på att det är rektorn som beslutar om undervisning i svenska som andraspråk skall anordnas för en elev.

I den nationella timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Vidare skall styrelsen erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Styrelsen skall sträva efter att tillgodose elevernas val genom att utnyttja de möjligheter som finns inom ramen för gällande bestämmelser.

Intervjuer och dokument visar dock att det råder oklarheter om samtliga elever erbjuds elevens val enligt bestämmelserna. Vid intervjuer med elever i årskurserna 1–6 berättar de, att de vid fyra tillfällen under veckan, 3 gånger 10 minuter och 1 gång 30 minuter, får välja bland kursplanernas ämnen. Ligger eleverna "efter med något" måste de arbeta ikapp under elevens val eller hemma. Vid Lyrfågelskolan 7–9 kan eleverna välja vilket ämne de ska gå till när de har elevens val, men tiden kan också användas för att läsa läxor.

Inspektörerna bedömer att samtliga elever inte har tillgång till elevens val i enlighet med bestämmelserna.

Personal

De flesta av skolans lärare är behöriga för den undervisning de i huvudsak bedriver. Inspektörerna förutsätter att arbetet för att finna behörig personal i alla ämnen fortsätter. Enligt skolans kvalitetsredovisning för år 2005 är lärartätheten vid Lyrfågelskolan 6,93 lärare per 100 elever. Motsvarande siffra för riket är 8,2 enligt officiell statistik.

Rektorerna har genomgått den statliga rektorsutbildningen.

Materiella resurser

Inspektörernas bedömning är att eleverna har tillgång till böcker, skrivmaterial och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning och för att nå de nationella målen.

Datum	Ort
2007-08-28	Göteborg

Birgit Persson
Marie Karlsson